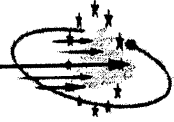

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.02.001.05

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.01.006

(Εγκύκλιος Αρ. 42)

Αρ. Τηλ.: 22-601219

14 Απριλίου, 2008.

Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Γενικό Ελεγκτή,
Επίτροπο Διοικήσεως,
Γενικούς Διευθυντές Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργείων,
Γραφείου Προγραμματισμού και Γενικό Λογιστή,
Προϊστάμενο Διοίκησης Προεδρίας,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,

ΘΕΜΑ: Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος

Επιθυμώ να σας πληροφορήσω ότι την 1^η Απριλίου 2008 δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι νέες Κοινοτικές Κατευθυντήριες Γραμμές για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος (εφεξής οι «Κατευθυντήριες Γραμμές»)¹.

2. Οι Κατευθυντήριες Γραμμές τέθηκαν σε ισχύ στις 2 Απριλίου 2008 και αντικατέστησαν το Πλαίσιο της 3^{ης} Φεβρουαρίου 2001² (εφεξής το «Πλαίσιο»). Οι Κατευθυντήριες Γραμμές θα εφαρμόζονται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2014, εκτός εάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής η «Επιτροπή») κρίνει σκόπιμο, κατόπιν διαβούλευσης με τα κράτη μέλη, να τις τροποποιήσει πριν από την ημερομηνία αυτή.

3. Οι Κατευθυντήριες Γραμμές καθορίζουν όλες τις προϋποθέσεις για να κηρυχθεί μία ατομική ενίσχυση ή ένα καθεστώς ενισχύσεων ως συμβατή/ό με το κοινοτικό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις στις ακόλουθες κύριες κατηγορίες:

(i) **Ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση κοινοτικών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει κοινοτικών προτύπων**

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές επιτρέπουν τη χορήγηση ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις οι οποίες είτε υπερβαίνουν τα κοινοτικά πρότυπα είτε αναλαμβάνονται ελλείψει κοινοτικών προτύπων και επιτυγχάνουν μείωση της ρύπανσης που προκαλείται από τις δραστηριότητές τους.

¹ ΕΕ C 82 της 1.4.2008, σ. 1.

² ΕΕ C 37 της 3.2.2001, σ. 3.

Η ένταση της ενίσχυσης ανέρχεται σε 50% για τις μεγάλες επιχειρήσεις, 60% για τις μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις και 70% για τις μικρές επιχειρήσεις σε σύγκριση με 30% για τις μεγάλες και 40% για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που καθόριζε το Πλαίσιο. Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα προσαύξησης 10% για την απόκτηση περιουσιακού στοιχείου οικολογικής καινοτομίας, κάτι το οποίο δεν προβλεπόταν στο Πλαίσιο. Οι επιλέξιμες δαπάνες περιορίζονται στις πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερης προστασίας του περιβάλλοντος, αφού αφαιρεθούν τα τυχόν οφέλη και προστεθούν τυχόν λειτουργικές δαπάνες που προκύπτουν κατά την πρώτη πενταετία, όπως ακριβώς προνοούσε και το Πλαίσιο.

(ii) Ενισχύσεις για πρόωρη προσαρμογή σε μελλοντικά κοινοτικά πρότυπα

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές επιτρέπουν τη χορήγηση ενισχύσεων σε επιχειρήσεις με σκοπό την προσαρμογή τους σε νέα κοινοτικά πρότυπα, τα οποία δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ. Οι ανώτατες εντάσεις της ενίσχυσης είναι 25%, 20% και 15% για τις μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, αντίστοιχα, εάν η οριστικοποίηση της εφαρμογής στα πρότυπα πραγματοποιηθεί τουλάχιστον τρία χρόνια πριν από την υποχρεωτική εφαρμογή τους, ενώ μειώνονται κατά πέντε ποσοστιαίες μονάδες εάν η οριστικοποίηση της εφαρμογής πραγματοποιηθεί από ένα έως τρία χρόνια προηγουμένως. Οι επιλέξιμες δαπάνες περιορίζονται στις πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την πρόωρη επίτευξη της περιβαλλοντικής προστασίας που απαιτούν τα πρότυπα.

Η κατηγορία αυτή διαφέρει από εκείνη που ίσχυε στο Πλαίσιο. Στο Πλαίσιο παρέχεται η δυνατότητα κάλυψης 15% των πρόσθετων επενδυτικών δαπανών που πραγματοποιούν αποκλειστικά οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις επί τρία έτη από τη θέσπιση νέων υποχρεωτικών προτύπων.

(iii) Ενισχύσεις για εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών

Πρόκειται για μία νέα κατηγορία για την οποία μπορούν να χορηγηθούν ενισχύσεις. Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές μπορούν να παραχωρούνται ενισχύσεις σε επιχειρήσεις για την εκπόνηση μελετών οι οποίες συνδέονται άμεσα με επενδύσεις ή δραστηριότητες προς όφελος του περιβάλλοντος. Οι εντάσεις των ενισχύσεων αυτών δύνανται να φθάσουν μέχρι 50% για τις μεγάλες, μέχρι 60% για τις μεσαίες και μέχρι 70% για τις μικρές επιχειρήσεις.

(iv) Ενισχύσεις για εξοικονόμηση ενέργειας

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές αυξάνουν σημαντικά τις επιτρεπόμενες εντάσεις της ενίσχυσης σε 60% για τις μεγάλες επιχειρήσεις, σε 70% για τις μεσαίες επιχειρήσεις και σε 80% για τις μικρές επιχειρήσεις, σε σύγκριση με 40% για τις μεγάλες επιχειρήσεις και 50% για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που ίσχυε στο Πλαίσιο.

Οι επιλέξιμες δαπάνες εξακολουθούν να περιορίζονται στις πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την εξοικονόμηση ενέργειας πέραν του επιπέδου που απαιτούν τα κοινοτικά πρότυπα. Ωστόσο, για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις τα λειτουργικά οφέλη/δαπάνες που προκύπτουν από μία επένδυση εξοικονόμησης ενέργειας, τα οποία θα αφαιρούνται από τις επιλέξιμες δαπάνες, μειώνονται από πέντε σε τρία έτη, ενώ για τις μεγάλες επιχειρήσεις μειώνονται από πέντε σε τέσσερα έτη, εάν δε συμμετέχουν στο σύστημα εμπορίας εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και παραμένουν στα πέντε έτη εάν αυτές συμμετέχουν στο εν λόγω σύστημα. Στην περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων, η περίοδος αυτή μπορεί να περιοριστεί στην πρώτη τριετία εάν μπορεί να αποδειχτεί ότι ο χρόνος απόσβεσης της επένδυσης δεν υπερβαίνει τα τρία έτη.

Όπως και στο Πλαίσιο, οι Κατευθυντήριες Γραμμές παρέχουν την ευχέρεια χορήγησης ενισχύσεων λειτουργίας για σκοπούς εξοικονόμησης ενέργειας.

(v) Ενισχύσεις για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Οι ανώτατες επιτρεπτές εντάσεις για επενδυτικές ενισχύσεις με σκοπό την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αυξάνονται στα ίδια επίπεδα με αυτά που καθορίζονται για την εξοικονόμηση ενέργειας. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που η επενδυτική ενίσχυση χορηγείται στο πλαίσιο αυθεντικά ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται ότι η ενίσχυση περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για την επίτευξη της μέγιστης παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.

Οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να περιορίζονται στις πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που βαρύνουν τον αποδέκτη της ενίσχυσης σε σύγκριση με μια συμβατική εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας ή με ένα συμβατικό σύστημα θέρμανσης του ίδιου δυναμικού σε όρους πραγματικής παραγωγής ενέργειας, αφού αφαιρεθεί το πρόσθετο καθαρό όφελος που προκύπτει κατά την πρώτη πενταετία της συγκεκριμένης επένδυσης.

Σημειώνεται, εναλλακτικά, ότι παραμένει η δυνατότητα χορήγησης λειτουργικών ενισχύσεων για την κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του κόστους παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της αγοραίας τιμής της εν λόγω ενέργειας προσθέτοντας μία λογική απόδοση του κεφαλαίου, όπως ακριβώς ίσχυε στο Πλαίσιο και ήδη αξιοποιείται από την Κύπρο.

(vi) Ενισχύσεις για συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας

Οι ανώτατες επιτρεπτές εντάσεις για επενδυτικές ενισχύσεις αυξάνονται και σε αυτήν την κατηγορία από 40% για τις μεγάλες επιχειρήσεις και 50% για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις σε 60%, 70% και 80%, ανάλογα με το μέγεθος του δικαιούχου, ενώ η ένταση της ενίσχυσης αυξάνεται σε 100% εάν αυτή χορηγείται στο πλαίσιο μιας αυθεντικά ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών. Οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να

περιορίζονται στις απαραίτητες συμπληρωματικές δαπάνες για την κατασκευή της εγκατάστασης συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας υψηλής απόδοσης σε σύγκριση με την επένδυση αναφοράς, αφού αφαιρεθούν τα καθαρά οφέλη λειτουργίας κατά την πρώτη πενταετία.

Όπως και στο Πλαίσιο, παρέχεται κατ' εξαίρεση η δυνατότητα χορήγησης λειτουργικών ενισχύσεων τόσο στις επιχειρήσεις διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και θέρμανσης, όσο και για τη βιομηχανική αξιοποίηση της συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με τις ενισχύσεις λειτουργίας για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

(vii) Ενισχύσεις για ενεργειακά αποδοτικές εγκαταστάσεις τηλεθέρμανσης

Η εγκατάσταση τηλεθέρμανσης θα πρέπει να εμπίπτει στον ορισμό της ενεργειακά αποδοτικής τηλεθέρμανσης και να οδηγεί σε εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας ή θα αποσκοπεί στη χρήση και διανομή απορριπτόμενης θερμότητας για σκοπούς τηλεθέρμανσης. Οι Κατευθυντήριες Γραμμές προβλέπουν την παροχή επενδυτικών ενισχύσεων ύψους 50%, 60% και 70% για τις μεγάλες, μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις, αντίστοιχα. Οι επιλέξιμες δαπάνες περιορίζονται στις πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες σε σύγκριση με την επένδυση αναφοράς, αφού αφαιρεθούν τα καθαρά λειτουργικά οφέλη για την πρώτη πενταετία.

(viii) Ενισχύσεις για διαχείριση αποβλήτων

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές επιτρέπουν τη χορήγηση επενδυτικών ενισχύσεων για τη διαχείριση αποβλήτων άλλων επιχειρήσεων, υπό συγκεκριμένους όρους. Μεταξύ άλλων, απαιτείται όπως αποδεικνύεται πως χωρίς την επενδυτική ενίσχυση τα υλικά που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας θα απορρίπτονταν ή θα υποβάλλονταν σε επεξεργασία λιγότερη φιλική προς το περιβάλλον.

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές επιτρέπουν την παροχή επενδυτικών ενισχύσεων στην εν λόγω κατηγορία με ένταση 50%, 60% και 70% για τις μεγάλες, μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις, αντίστοιχα, χωρίς να προνοούνται λειτουργικές ενισχύσεις. Οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να περιορίζονται στις πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι αναγκαίες για την πραγματοποίηση μιας επένδυσης διαχείρισης αποβλήτων σε σχέση με συμβατικό τρόπο παραγωγής που δεν περιλαμβάνει διαχείριση αποβλήτων του ίδιου δυναμικού. Τα καθαρά λειτουργικά οφέλη για την πρώτη πενταετία θα πρέπει να αφαιρούνται.

(ix) Ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων

Οι ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων μπορεί να ανέρχονται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών, οι οποίες αντιστοιχούν στο κόστος των εργασιών αποκατάστασης μείον την αύξηση της αξίας του γηπέδου. Νοείται ότι ο αποδέκτης της ενίσχυσης δεν μπορεί να είναι ο ρυπαίνων, ο οποίος, εάν μπορεί να εντοπιστεί, θα πρέπει αυτός να

αναλάβει το βάρος της αποκατάστασης, σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

(x) Ενισχύσεις για τη μετεγκατάσταση επιχειρήσεων

Μπορούν να παραχωρηθούν ενισχύσεις για τη μετεγκατάσταση επιχειρήσεων σε νέους χώρους για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος εφόσον για το σκοπό αυτό έχει εκδοθεί διοικητική ή δικαστική απόφαση με την οποία να δίδεται εντολή μετεγκατάστασης ή να έχει συμφωνηθεί μεταξύ της επιχείρησης και της αρμόδιας δημόσιας αρχής, ενώ η επιχείρηση οφείλει να τηρεί τα πλέον αυστηρά περιβαλλοντικά πρότυπα στη νέα περιοχή εγκατάστασης.

Η ένταση της ενίσχυσης δύναται να ανέρχεται στο 50% για τις μεγάλες επιχειρήσεις, στο 60% για τις μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις και στο 70% για τις μικρές επιχειρήσεις. Για τον προσδιορισμό των επιλέξιμων δαπανών θα λαμβάνονται υπόψη τόσο τα οφέλη που προκύπτουν από τη μετεγκατάσταση (π.χ. τα έσοδα από τη μεταπώληση των εγκαταστάσεων και γηπέδων που εγκαταλείπονται, τυχόν αύξηση του παραγωγικού δυναμικού στις νέες εγκαταστάσεις κ.ά.) όσο και οι δαπάνες που απαιτούνται (π.χ. αγορά γηπέδου, κατασκευή των νέων εγκαταστάσεων, δυναμικού ίσου με εκείνων που εγκαταλείπονται, ενδεχόμενες κυρώσεις που επιβλήθηκαν στην επιχείρηση λόγω λύσης της σύμβασης ενοικίασης του γηπέδου ή των κτηριακών εγκαταστάσεων κ.ά.).

4. Οι Κατευθυντήριες Γραμμές γίνονται πιο αυστηρές όσον αφορά την απόδειξη ότι η ενίσχυση λειτουργεί ως κίνητρο για την πραγματοποίηση μίας ενέργειας που οδηγεί σε προστασία του περιβάλλοντος. Ωστόσο, για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις το μόνο που απαιτείται είναι η αίτηση στα πλαίσια ενός καθεστώτος ενισχύσεων να προηγηθεί της έναρξης πραγματοποίησης της επένδυσης. Στις περιπτώσεις των μεγάλων επιχειρήσεων τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποδεικνύουν γιατί χωρίς την ενίσχυση δε θα πραγματοποιηθεί μία επένδυση με ανάλογα οφέλη για το περιβάλλον. Για το σκοπό αυτό τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσκομίζουν στοιχεία στην Επιτροπή που να αποδεικνύουν ότι: (α) η αντίθετη προς την πραγματική κατάσταση μπορεί να ευσταθεί, (β) οι επιλέξιμες δαπάνες έχουν υπολογιστεί ορθά και (γ) η επένδυση δε θα ήταν επαρκώς προσοδοφόρα χωρίς την ενίσχυση.

5. Στην ενότητα 5 των Κατευθυντήριων Γραμμών η Επιτροπή καταγράφει μία σειρά από κατηγορίες σημαντικών ποσών ενισχύσεων (π.χ. άνω των 7,5 εκ. ευρώ σε μία επιχείρηση, ενισχύσεις λειτουργίας για εγκαταστάσεις δυναμικότητας παραγωγής από ανανεώσιμες πηγές πέραν των 125MW κ.ά.) για τις οποίες απαιτεί ξεχωριστή κοινοποίηση, έστω και αν η αίτηση του δικαιούχου αποτελεί μέρος ενός εγκεκριμένου καθεστώτος ενίσχυσης. Επειδή τα μεγάλα αυτά επενδυτικά έργα ενδεχομένως να προκαλούν μεγάλη στρέβλωση του ανταγωνισμού, θα εξετάζονται με πολύ πιο μεγάλη αυστηρότητα και με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και θα επιτρέπονται μόνο εάν τα κράτη μέλη αποδείξουν ότι η ενίσχυση είναι απαραίτητη, έχει μεγάλες θετικές επιπτώσεις, καλύπτει την ύπαρξη συγκεκριμένης ανεπάρκειας της αγοράς, δημιουργεί κίνητρα και το ύψος της είναι το ελάχιστο δυνατό για την επίτευξη του συγκεκριμένου στόχου. Η Επιτροπή θα εξετάζει τον αναμενόμενο περιβαλλοντικό αντίκτυπο της ενίσχυσης, τα πλεονεκτήματα στην παραγωγή, το επίπεδο του

κινδύνου και της αποδοτικότητας, τον ακριβή υπολογισμό των επιλέξιμων δαπανών, τη διαδικασία επιλογής, τη διάρκεια της ενίσχυσης, τη διάρθρωση της αγοράς και την ισχύ του δικαιούχου σε αυτήν κ.ά.

6. Η σώρευση των ενισχύσεων που έχει ως αποτέλεσμα την υπέρβαση των ανώτατων εντάσεων που καθορίζουν οι Κατευθυντήριες Γραμμές απαγορεύεται. Η απαγόρευση αυτή επεκτείνεται και στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Για παράδειγμα όταν μία επιχείρηση λαμβάνει περιβαλλοντολογική επενδυτική ενίσχυση που η έντασή της είναι η ανώτατη που προβλέπουν οι Κατευθυντήριες Γραμμές (π.χ. 50%), τότε απαγορεύεται να δοθεί οποιαδήποτε άλλη πρόσθετη ενίσχυση επί της ίδιας επένδυσης, ακόμα και ενίσχυση de minimis, διότι κατ' αυτόν τον τρόπο θα αυξανόταν η συνολική ανώτατη επιτρεπόμενη ένταση του 50%.

7. Οι Κατευθυντήριες Γραμμές απαιτούν όπως κάθε χρόνο υποβάλλονται στην Επιτροπή αναλυτικά στοιχεία για κάθε μεγάλη επιχείρηση που λαμβάνει ενίσχυση στα πλαίσια ενός εγκεκριμένου καθεστώτος όπως ονομασία, το ύψος της ενίσχυσης που έλαβε, την ένταση της ενίσχυσης, τους τομείς δραστηριότητας, την εξήγηση του τρόπου με τον οποίο τηρήθηκε ο όρος σχετικά με τη δημιουργία κινήτρων κ.ά. Επίσης, το πλήρες κείμενο των καθεστώτων ενισχύσεων θα πρέπει να δημοσιεύεται στο διαδίκτυο, πριν από την ημερομηνία που αυτό θα τίθεται σε ισχύ.

8. Το πλήρες κείμενο των εν θέματι Κατευθυντήριων Γραμμών μπορείτε να το βρείτε στην ιστοσελίδα του Γραφείου μας στην ηλεκτρονική διεύθυνση : www.publicaid.gov.cy.

(Χρίστος Ανδρέου)

Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

Κοιν.: - Επίτροπο Περιβάλλοντος,

- Διευθυντή
Υπηρεσίας Περιβάλλοντος,

- Διευθυντή
Τμήματος Γεωργίας,

- Διευθυντή Τμήματος
Αναπτύξεως Υδάτων.